

Notes du mont Royal

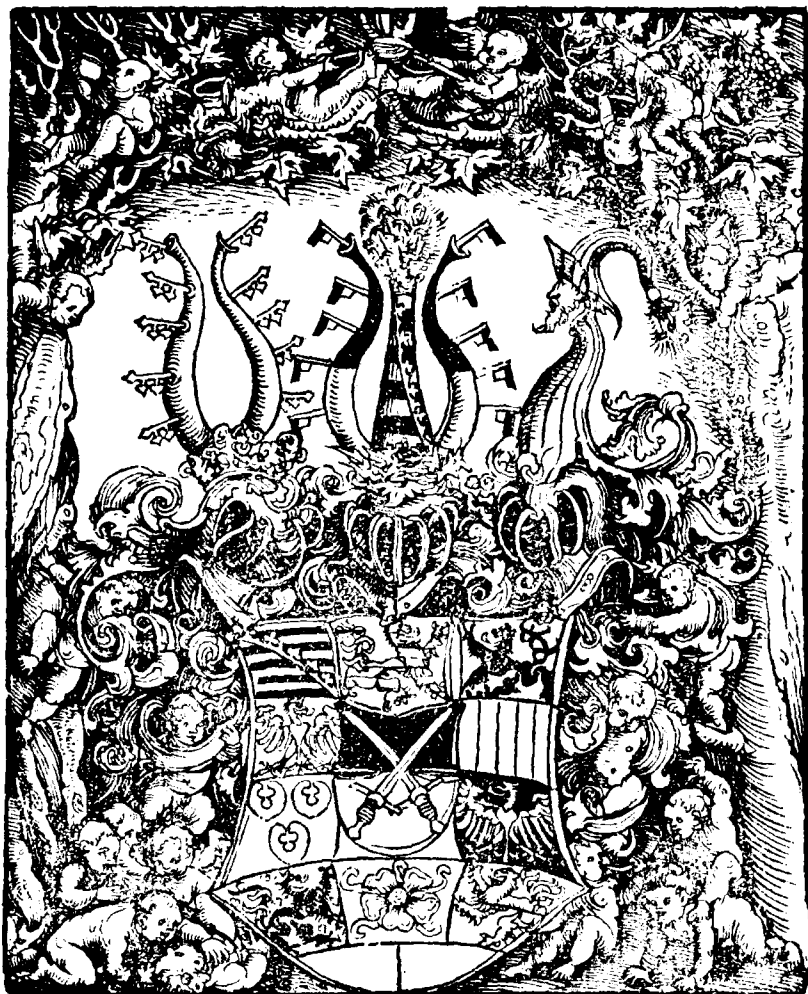
www.notesdumontroyal.com

Cette œuvre est hébergée sur « *Notes du mont Royal* » dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

8.

LYCIANI SOPHISTAE ORATIO IN CALVM-
NIAM, A PHILIPPO MELANCH-
THONE LATINA
FACTA.

D. FRIDERICO SAXONIAE PRINCIPI ELECTORI.

ILLVSTRISS, PRINCIPI AC DOMINO D. FRIDERICO,
 RO, IMP, HYPERIPPARCHO, ELECTORI, SAX,
 ONIAE DVCI, MARCHIONI MYSIAE,
 PRAESIDI PROVINCAE TY-
 RINGIAE · PHILIPPVS
 MELANCHTHON,
 S.D,

Ere ac sapienter æstimauerūt maiores nostri, atq; adeo consensu mirabili, si qua modo celeberrimarū gentiū literis fides est habenda, Deorū immortalīū exempla & simulachra in terris reges agere, ueracissima quidē, qui animi uirtute, deum sint quā maxime similes. quando quidē, & reliquo hominū uulgo persuasum est, uirtutē diuinitatem cōparari. Quanto magis illud de Regibus dicere fas est, per quos, ueluti suos interpretes, auctoritate, iure, ac legibus, cōmuni mortaliū generi, uirtutē superi cōmendatā publice uolunt. Quo ordine, si quisquā e Germaniæ Principib⁹ recte censerī potest inter primos, tu sane citra cōtrouersiam omnē, Opt. Princ. Friderice, tanto præstas omnib⁹ interuallo, quanto maiora sunt egregiis aliorū facinoribus, quæ uel publice in uniuerso Germanico imperio, uel priuatim in ditione tua perpetua quadam fœlicitate, & plane quod aiunt, diuina uirgula, geris. Quis enim non summa putet ea, quibus tot modis humano generi cōmodatur? Atq; cum fere ita res habeant, ut bellicā gloriā primo loco Principes alii dignentur. tu pro sapientia tua, nusquam nō primas studiis pacis, hoc est, pietati, clementiæ, literis prouehendis, corrigendis populi moribus, seruādis maiorū bonis institutis, dare soles. In hæc, ut nihil fœdum, crudele, barbarū, cruentum intercudit, ita nemo est ex omni uulgo, qui non aliqua ex parte iuuetur. Adeo satius est, Solonem, aut Aristiden, aut Catonem, quam uelanos

Philippos, Alexandros, Iulios, agere. Hæc uero laudes, quãq̃ propriæ tuæ sunt, nempe uirtuti tuæ debitz, tñ haud temere uideri possunt fato, & singulari quadam benignitate superũ, per te in Saxonici nomen transfusæ, ut quanta olim hæc ditio armis fuerit, tanta modo rerũ ciuiliũ cultu spectetur. Nam si memoria reperam⁹ omniũ Germanicorũ Principũ eximia belli decora, post extinctos Carolos, post fractũ luxu Francum, non memorantur aliorũ alia maiora, quam sint illa, uestra familia. Nam, turbato undiq; seditionibus Imperio Ro, Henricus Saxo Cæsar designatus, Germaniã pacauit in ipso statim regni sui uestibulo. Adobritos & Nortmānos in Christi nomē ac sacra traxit. Verum hic, nescio, plus ne gloriæ, e sua uirtute, anne filiũ Othonis Magni nomine referat. Is Hungaros, dein Italiam tyrannide Berengariorum oppressam recepit, a Berengariis uictis mira & insolita clementia manũ abstinnit. Urbis Romæ, & sceleratas Põtificiæ sedis turbas, composuit. Otho secundus, Siculos Appulosq; armis pressit, & quo nõ aliud illustri⁹, a Ro. Imp. fieri potuit, illa ipsa urbe Roma, omniũ gentiũ domina, pro familiari ac patria aula usus est. Horum tu nimirũ, ut reliquos maiores tuos taceam, æmulatus gloriam deinde, multo etiam foeliciore negocio, Saxonas euehis. instaurantur urbes ædificiis, muniuntur operibus arces, iura sua ciuitates emendant ac restitunt. sacra, cura & religione summa coluntur, augentur sacerdotia, Monasteria pluraq; noua conduntur, alia uetusta & prope collapsa, instaurantur. Deniq; quod ad pietatem, moresq; bonos apprime necessarium est, bonæ literæ fouentur, ac mire coalescunt. Exterarũ gentium linguæ, sine quibus, & manca est Philosophia, & omnino res Theologica tractari syncæriter nõ potest, leguntur. Hæc tibi foelicis, heros, omnia debēt, hoc ego item nomine priuatim tibi ωηρακλει μοναχατα sum obnoxius. Proinde, Luciani orationē qua calumniã εξορακιζυ e græca latinam factam, nomini Cels. T. inscribo ac dico, primitias studiorum, quæ in Vuittembergam tuam conferimus. Quanquã

& hoc in causa erat, quod titulis tuis libellū prodire in uolgens uoluerim, q̄ tibi mansuetissimo & æqui seruantissimo Principi gratū uidebar factururus, Calumniæ προπαλασµω. Quod uicium pestilentiss, non potes non acerbè odisse. Vt enim iusticia proxime sedem louis apparet, hoc est, prima & summa rei publicæ administrandæ ratio est, ita nihil a conseruanda ciuitate longius esse semotū iniusticia debet. Ita uero cum iniusticia Calumnia conuenit, ut non aliunde grauiora scelera, deinde saniores clades, quam ex illa, nascantur. Viue ac Vale Illus, Prince, & hoc quaecumq; est studium nostrū, pro singulari tua bonitate proba. Ita enim fiet, ut posthac gratia fretus tua, maiora mediocrissim conatur. Vuittebergæ, Mens, Septēb. Anno M.D.XVIII.

LVCIANI SAMOSATENSIS SOPHISTAE ORATIO, LATINE REDDITA A PHILIPPO MELA:
 ¶ Calumniæ non esse temere credendum.

Ignorantia

Erniciosa res ignorantia est, & uariis modis noxia mortalibus, non solum cōmuni hominum uitæ tenebras quasdam offundere, ac ueri cognitionem obliterare solita, sed priuatas quoq; singulorū ratiōes miscens ac perturbans. Quo fit, ut perinde atq; qui in tenebris errant, immo haud aliter quā cæci, iam huc, iam illuc impingamur. Quod haud procul nobis & ante pedes est situm, non uidemus. Formido est iis capi, a quibus etiam quam longis, absumus. Deniq; i rebus humanis nihil tam fauste ac foeliciter agitur, quod non error aliquis interpollet. Hinc sunt innumera illæ tragicæ clades, fata Labdacidarū ac Pelopidum, aliæ item aliorū calamitates. fere enim, quidquid malorum, scænz ac pulpita clamāt, ab ignorātia ceu Tragico deo, compositum pficiscitur. Illa uero, cum alias potest plurimum, tum noxia est immodice, si quando in Calumnias familiares,

& mutua inter se amicorū crimina incidit. Quibus solent, & in- Quātū ma-
 testinis dissidis res domesticæ, & odiis ciuilibus urbes, fundit⁹ lum Calū-
 eueri. In natos sœuire parentes, nati parentib, insidiari, frater nia.
 fratri, amans amanti, amicus item ab amico diuelli. Turbari
 demū omnia calūniæ uafricia. Itaq, quo pacto caueri facile pos-
 sit, & qualis nam sit Calumnia, unde originē trahat, quan-
 tum fere efficiat, hac oratione, uelut in tabella depingam. Por-
 ro quam eius imaginem subiiciam, Apelli Ephesio pictori ac-
 ceptam refero. dicatam, quom is apud Ptolemazū regem con-
 iurationis, quæ in Tyro: authore Theodora: facta est, insimula-
 tus esset. quanq̃ neq; Tyrum uiderat unquam, neq; Theodo-
 ram nouerat, nisi quantum fama accepit, eum Ptolemazi præ-
 sectum Phœnicen administrare. Verum Antiphilus quidā artis,
 gratiaq; Apellæ æmulus, illum apud regē coniurationis Tyriæ
 reum fecit, cum Theodora Principe factionis uisum familiari-
 ter congregi, conuinari, secreto item & in auriculam inter cō-
 uiuandū colloq, Paulo post, & defecisse Tyrum, & Pelusiū Apel-
 lis consilio occupatū esse. Tum Ptolemæus præter modum, cū De Ptole-
 & alias nō satis animi compos esset, assentatione insuper tyrann- mai primi
 nica fractus, adeo excauit, adeo admirationē Calumniæ per- seuicia uide
 citus est, ut coniecturis quæ causæ fidem, aut facerent, aut mi- Iusti:
 nuerent, neglectis, non animaduertit Calūniatorē Apellæ
 artis æmulū esse dein. fortuna minori Apellem, quam ut Pelu-
 sium prodere posset hunc item beneficiis regis plus cæteris pi-
 ctoribus auctum. Neq; interim percontatus, num aliquando il-
 læ in Tyrios nauigasset. Quin statim plectendus uidebatur. Re-
 giam tumultu insolito Rex perturbat, Apellen perfidum, in-
 gratum, reum violatæ maiestatis, insidiatorem, coniura-
 tum, clamat. Ac nisi quispiam e sociis coniurationis, qui capti
 tenebantur, & audax Antiphili scelus stomachatus, & infœlicis
 Apellis misertus, nihil ei cōmune cum sediciosis fuisse pro-
 basset, dubio procul Tyriorum malorum pœnam capite mul-
 zatus soluisset, etiam si nihil sibi male conscius. Ptolemæus igit-

tur collecto animo sententiam mutauit, Apellen donauit talis centum, addito in seruitutem Antiphilo Calumniatore. Apelles contra periculi memor, tali est imagine calumniæ ultus. Ad dextram confidet quispiam auribus, prælongis insignis, quales feruntur illæ Midæ feruntur. Manum porrigit procul accedenti Calumniæ. Circūstant eum mulierculæ duæ, ignorantia, ni fallor, ac suspicio. Adit aliunde propera calumnia eximie compta, uultu ipso & gestu corporis efferam rabiem, & iram æstuanti conceptam pectore præ se ferens, sinistra facem tenens flammium, dextra secum adulescentem capillis prehensum, manus ad superos tendentem, obtestantemq; immortalium Deorum fidem, rapit. Ante it uir pallidus, in speciem impurus, acie oculorum minime heberi, cæterum plane iis similis, qui sonitico aliquo morbo contabuerunt. Hunc facile conicias liuorem esse. Quin, & mulierculæ aliquot Calumniam sequuntur comites, quantum est munus, dominam hortari, instruere, comere. interpres picture aiebat insidias ac fallaciam esse. A tergo, lugubri habitu, pullata laceraq; pœnitentia subsequitur, quæ capite in tergum deflexo, cum lacrimis ac pudore procul uenientem ueritatem excipit. Hæc poris filia, Apelles tabula casus suos lussit. Iam & nos, si uideatur, Ephesii ideo lente pictoris exemplo, recenscamus Calumniæ rationes. Principio subsequitur nobis effigianda est & explicanda finitione quadam, quæ uice Quid Calumniæ eiconis fuerit. Est enim Calumnia, delatio ementita odio, delatum reo, calumniatori credita, delato ad respondendum ac refellendum non admissio. Quæ definitio personis, perinde atq; Comicum argumentum, tribus constat, delatore, delato, & auditore calumniæ. Singulorum partibus defungemur hanc astuti fabulam. omnium, si lubet, primum producamus in medium, actum Qui uir calumniator. principem, & quasi præfultorem, autorem Calumniæ. Is quidem quam minime bonus uir sit, ignorat nemo. Neq; cum quicquam uir bonus amico damnum dare caussatur. Nam boni uiri est, hominum sibi animos conciliare studio bene merendi de amicis, neutiquam inimicis criminandis. Vnde haud incōmo-

de colliges, iniustū, sceleratum, implum in summa, damno in
credibili rebus cōmunib, calumniatorē esse. Nam quis est, cui
non uidetur in uniuersum iusticiæ pensum æqualitas, & quod **Æqualitas.**
aiunt, NE QVID NIMIS? Inæqualitas item, & quod nimium
est, iniusticiæ? Qui uero clāculum absentem infestatur, æqua-
litas metas egreditur quippe, auditorem sibi totū adserit, au-
res eius anteuortit, obstruit, & inuias responsuro, calumniis
refertas, efficit. Ea sane extrema est iniuria, uel optimorū legum-
latorū iudicio Solonis & Dracoīs, q̄ iureiurādo Senatū Atheniē-
sem adstrinxere, ut pari benignitate gratiaq̄, tā reum quā actorē
Iudex audiat, dū alterius causā honestiorē intelligat. Scelestū
& crudele iudiciū esse, si qd statuatur antea, quā cū accusatiōe cōpa-
rata sit defensio. Ad hæc, sibi male ppicios deos reddūt iudices
isti, qui cum accusanti aures libere indulserint, reo denegant.
aut præstigijs capti delatorii, mussitantes condemnant. Tantū
a iusto, æquo, bono, legibus, & iureiurando, Senatus bene cō-
stitutæ ciuitatis calumnia discrepat. Iam, si cui dubiæ fidei legū
conditores uidentur, quorum decreta commonent, iusticia, nō
studio partium iudicare, is longe optimi poetæ impendio sci-
tam sententiam, immo uero legem sacro sanctam, audiat.
Nec nisi librato dirimat sentētia litem,

Parte quid ex utraq̄ queat, examine causa.

Nimirum, uates intelligebat, ex omnib, nullam esse, neq̄
grauiore, neq̄ audaciorem iniuriam, quam indicta caus-
sa quenq̄ mortalium damnare. Id uero ex omni parte Calum-
niator molitur, uti cum furore ac uerborum hominis corā quo
res agitur, indefensum reum committat, defensurum parteis
suas clancularia sectione arceat. Adeo enim hoc hominū genus **Meticulo-**
obnoxium est formidini, adeo nihil audet palam: sed perinde **fos Calūni-**
atq̄ qui ex insidijs transuersi hostem inuadunt: ex abdito alicū, **atores.**
de specu iaculatur, ut non sit qui contra, uel mittere telum, uel
manu contendere possit, hostisq̄ ignarus aduersarii, fraudisq̄,
inici⁹ pereat. Quod profecto minime fallax indicium est, in ca

lūnia nihil ineffe ueri, nihil sani prosum. Nam, qui accusatū
rus quēpiā, sibi conscius est ueri. procul dubio, & palam aude
aduersariū incessere, corrigere, purganre crimē ferre. Vt in bel
lo, qui iusta acie uincere hostem palam potest, turpe ducit, astu
& infidiis certare. At hoc genus homines in aulis regiis spectare
plurimos datur, optimatū fauorē hisce artibus ambientis, ubi
scilicet & inuidia crebra, & uariæ suspiciones, & assentandi cri
minandiq; occasio multiplex in promptu est. Siquidem ibi quo
plurib; plura spes ostentat, eo necesse est maiore inuidia, savi
orib; odiis, æmulatione callidiorē certari. Illheic uideas licet, quā
acres alter in alterū oculos defigat, quā cura obseruet, ueluti sin
gulari certamine congressus, si quid uspiam in alterius corpore
forte fortuna nudum, aut male munitū conspiciat, quod ferire
foelicitē possit. Ita studio cuiq; est, cū ipse primus esse cupit, uti
proximū deiciat, exturbet, cōuellat, proculcet. Hic si quis est
uir frugi, temere eueritur, illuditur, deniq; ignominiose exter
minatur. Contra, qui ad assentandū paulo peritior est, & habilior
re ad mentiendū ingenio, probatur, superat. Sane omnino iux
ta Homeri Carmen est huius certaminis alea.

Vndiq; communi sœuitur Marte, pariq;

Victusq; uictorq; cadunt fato.

Alium subinde alius, alia uia aggreditur, ut fere fieri solet, scab
de magnis agitur commodis. sed per Calumnias iter est ut cō
pendiariū, ita minime securum. Principia inuidiæ debent inter
spemq; metumq; fluctuati. Exitus nihil nō miserabile, Tragicū,
calamitosum, habet. Ceteræ Quadruplatoris ipsū quoq; studiū
nequaq; facile est, simplexue, quanquam ita fortasse uideatur,
sed arte multiplici, solertia peculiari, indefessā deniq; & accu
rata diligētia opus habet. Neq; enim noxia fuerit Calumnia, ni
si in speciem similia uero narret, neq; temere cunctarū alioqui re
rum DOMINAM VERITATEM superauerit, nisi auditore ar

Qui uir qui gumentosa & probabili actione, in summa, mille modis fallat.
deferri so. Porro defertur is plarūq; qui honore quodā alios præstat. nem
let.

pelis inuidiosus, qui spe illius frustrari sunt. Quo fit, ut omni-
 telis affectetur cœu obex, qui uiam assequēdæ dignitatis aliis in-
 tercluserit. Seq̃ primos turr̃ singuli fore confidunt, si sublimē
 istū loco demoliti sint, & ab amicis abalienarint. Tale quiddā
 in gymnico cursu fieri consuevit, ubi, si quis est cursor ingenuus,
 statim ruptis carcēribus primas affectans, & animū ad statim
 metas adiiciens, spe uictoriæ e robore suo cōcepta, neq̃ sequen-
 ti incommodat, neq̃ om̃ino laboris huiusce sociis quidd̃ fruit
 remoræ. Contra, qui maliciosus, imbellis, eneruis contendit
 cursu cum aliis, desperatis uirib, in fraudem intentus agitur,
 atq̃ in uniuersum hoc unicū spectat, quæ currentem occupet,
 impediat, ac intercludat. & n̄ succedat astus, non est, ut ullo
 alio modo uincere possit. Haud aliter in ambiendis magnatū
 amicitijs accidit, ubi si quis foeliciter anteuortit, in medias cō-
 tinuo labitur insidias, & incautus ab æmulis captus disceperitur.
 Hi deinde amari, coli, amici uideri incipiunt, uel ob id unū, Probabilis
 q̃ bonis incōmodarint. Iam uti probabilem & dignam fide ca- Calumnia
 lumniam faciant, non quod fortuito casus offēdit/prehensant, quō fiat.
 sed in hoc toti sunt, ut accurato defectu obseruēt, ne quid ob-
 sonum, aut alienum, a causæ fide incidat. Adeo rationes eius
 quem criminantur uniuersas, in peiorem partem trahunt, su-
 spectas reddunt, quo fidem addant accusationi. Medicū insimu-
 lant ueneficū, Magnificū ciuem affectatæ Tyrannidis, Tyrannū
 proditiōis. Interdum auditoris affectus, sua calumniis discrimi- Auditor ca-
 na suppeditat, cum quo si ueteratores isti & nugiuendī suas te- lūniæ q̃lis.
 chnas comparent, apte illuditur. Qz si auditorem zelotypum
 norint, anntuit, inquirunt, ille uxori tux̃ inter epulas, & defix-
 is in eam oculis, alto suspiria pectore duxit. Vxor uicissim suaue
 quiddam & amatorium, alia item quæ ad suspiciōē adulterit
 faciunt. Sin poetice studiosus, ea sibi arte præter modū placeat,
 Philoxeno, aiunt, carmen tuū non probatur, hiulcū, lege so-
 lutum censetur. ad religiosum, en ille de pietate, deq̃ diis ma-
 le sentit, sacra detestatur, prouidentia uniuersi gubernatricem

pernegat. Tum auditor, ceu oestro in auriculam immisso/excl-
descit, ut pro re coniiicere licet, amicū ab se impos animi re ip-
sa nondū contente cognita, missum facit. Talia fere sunt, quæ
ab impuris istis consinguntur, uidelicet ad irritandos audienti-
um animos, maxime accommoda. Tum, qua parte singuli præ-
stant, eam potissimū iaculis suis obnoxiam ii faciunt, ne quod
auditor subita interturbat⁹ ira/ uero cognoscendo collocet ociū,
deinde, sese purgāturo non fiat hominis copia, quæ criminis ad-
miratio speciesq; ueri occuparūt. Etem dici nō potest, quā instr-
cta sit, quantūq; ualeat Calumniæ facies, si quando cū cupidita-
tibus auditoris cōslietatur. Quondā apud Ptolemæum: cui Di-
onyfio cognomen fuit: quispiam Demetriū Platonicū accusa-
uerat, q̄ in Bacchanalib, aquam biberet, solusq; omniū mulie-
brib, non uestiret, de quo, nisi accersitus ad regem mane pa-
lam uino libasset, & instita muliebri amict⁹/ ad numeros Dithy-
rambicos, Cymbalorumq; modos saluisset, plane actum erat,
q̄ & regium exemplum non esset imitatus, & aspernaretur Di-
onyfiorum molliciem. Apud Alexandrū grauissimi criminis re-
us fiebat, qui colere & adorare Hephestiona nollet, nam postea
quam is e uiuis excessit, amore uictus Alexander effuso animo
ad reliquam funeris magnificentiā additum uoluit, ut mortu⁹
inter deos Hephestion haberetur. Continuo ei templa ciuitates
plazæq; dicarunt, delubra cōdiderunt, aras, sacra, ferias NO-
VO DEO sanxerunt. Ius iurandum omnium religiosissimū He-
phestionis nomine fuit. Capitale erat, si quis hac parte, uel con-
raretur, uel neglectim coleret. Hic euiratus affectus, hæc uelania,
fuit assentatorib, occasione, accendendi, inflammandiq; regia.
Narrabantur insomnia, uisæ Hephestionis umbræ, predicabā-
tur illius responsa. deniq; aræ & sacra dicata sunt FAMILIARI
& malorū VINDICI deo. Pro i'de, cū his Alexāder iitio mire ob-
lectaretur, tandē ita captus est, ut fidem quoq; adhiberet, glo-
riareturq; q̄ nō modo Diis genit⁹ esset, sed deos quoq; ipse fac-
ret. Quo tempore, quantū putamus amicorū Alexandri afflixi

Alexiacos

Hephæstionis diuinitas. Si quib, nō uideretur cōmune nomen
 uenerari, accusabantur, deportabantur, gratia regia excidebāt.
 Tum Agathocles Samius, qui primos aliquādiu ordines apud
 Alexandrum duxerat, magnis item ab rege honorib, auctus,
 patum abfuit, quin cum Leonibus cōmitteretur criminatus, q
 illacrumasset præteriens Hephæstionis sepulchrum. Verum Per-
 dica hominē seruauit, deos omneis, ipsumq; Hephæstiona iura-
 tus, cum sibi in uenatione augusta specie, Deū clare uisum, mā-
 dasse ut Alexandro diceret, parcendum esse Agathocli, qui non
 hoc lachrymasset, q, aut uana sibi Hephæstiois diuinitas uidere-
 tur, aut mortem miseratus esset cōmunē, sed pristinæ consue-
 tudinis, & mutui amoris memoria, permotū esse. Sic igitur af-
 fecto Alexandro, locus assentationi & calumniæ aptissimus fuit.
 Nam perinde atq; oppugnaturi urbes, non, qua probe munitæ
 sunt, alto, præcipiti, ac solido mœnium opere, hostes inuadūt,
 sed ubi sentiunt quam minime defendi, muniri, muros acces-
 su faciles, collapsos, hac omnibus uiribus, certatim conten-
 dunt, qua citra difficultatem irruere, ac potiri rebus queant.
 Ita qui criminandis aliis desudant, quod in auditoris animo
 languidum, fragile, facile subactu uident, in eam partem tra-
 ducunt coguntq; machinas suas. demum, quando insultus ho-
 stiles nemo persentit, nedum non obnititur, expugnant. Iam
 intra muros cuncta igni ferroq; deuastant, excidunt, populan-
 tur. qualia uero simile est, capto, & in seruitutem redacto anio
 fieri. Arma sunt istis aduersum absente, fallacia, mēdaciū, periu-
 riū, supplitiū, impudētia. deniq; innumere imposturæ ac mali-
 ciosæ cautiones. Omnium maxime præsens, & longe efficacissi-
 ma/assentatio, Calumniæ cognata, immo soror. quippe, ne-
 mo hominū tam generoso est pectore, etiam adamantino sep-
 tus muro, qui cū Calumniæ concedat, non idem assentatione
 uincatur. Hæc foris recti iudicii ceu fundamenta suffodit, ac sub-
 uit. Intus coniurati cum hostibus proditores, irruentes adiu-
 uant, manus porrigunt, portas aperiunt, & modis omnibus

Arma calū-
 niatoris.

Philocænō connituntur, ut auscultatorē calumniā sibi seruum faciat. Sunt autē prodirores, de quibus dico, Nouandi cupido, natura humanis ingeniis confita. præsentiū item fastidiū, sequax eorū animus quorū admiratione capitur. Nescio enim qui fiat, ut omēs amore sui immodico admiratio furtim rapiat, & suspitionib⁹ illeſtet. Quosdam equidem cōperī studio calumpniæ adeo suuiter titillari auriculas, ut si pennīs confrices. Proinde, talibus adiuti sociis/Calumniatores cum irruerint, cuncta pro uiribus euertunt. nec magno emitur uictoria, ubi nemo repugnat, ne mo uim tormentorū sustinet, aut iaculis iacula mutat, sed qui auscultat, ipse sese sponte sua in manus hostiū dedit. Interim ignarus insidiarum est qui accusatur. Nā haud aliter qui deserunt, atq; qui captis urbibus pereunt, dormientes trucidantur. Et, qd est in primis miserabile, nescius se reum haberi, neq; cuiusq; sibi sceleris conscius, amico candide congregitur, familiariter cōpellat, facitq; pro more, iam ante undiq; circūuentus insidiis miser. Tum ille, si homo ingenuus est, & liber cōfidentq; frangit iram, et effundit animū, defensionem recipit, agnoscitq; se frustra aduersus amicum exacerbātū fuisse. Sin autē est indole seruilī, & male mascula, adit quidem, & summis arridet labris, nerum odit, & clanculū dentibus frendit, ac ut inquit Poetæ: Extruit iræ fundamēta. Quo ego homine profecto, nihil inuistius, nihil retrius existimo, qui admorso labro bilem intus alit, odiumq; intra se conceptum auget, aliud in pectore clausum, aliud in lingua expromptū habet. agitq; lara & comica facie, tragediam meram, & nihil non triste patientem. Id ille maxime patitur, quom simili delator uerordia apud eum cū parat insidias, odium mussando dissimulauit, effecitq; ut amicus ei uideretur. Tum enim ne uox quidem delati, nedum noy defensio audiri solet. Tantum fidei calumpniæ facit/concepta de illogum amicitia opinio. Hic quanto satius erat perpendere inter amicissimos non raro clam aliis graueis simultatū causas intercedere. Sæpenumero item, quorū sese reum calumniator

feri metuit, socium infimulat • ut quom anteuorterit accusan-
do, suspitione culpæ ac crimine elabatur. Atq; ideo fere fit, ut
quibus nos putent amicos tantum, inimicos nunq; calumniemur.
Nam actiōni, quæ ipsa sese præ se ferēs actoris odium, pro-
dit, fidei nihil esse potest. Verū, quos uulgo amicos æstimat, ag-
gredimur, ceu auscultatori specimen fidei nostræ daturi, ubi
sua ipsius causa, cōmoda, salutēq; familiarū amicorū, neglex-
isse uidemur. Est & genus aliorū, quibus tamen cōperitur falso
trinitatū apud se amicū, tamē cū credidisse pudet, neq; aspice-
re illū, neq; in gratiā redire audent. Perinde ac ipsi iniuria sint
affecti, q̃ alienā iniuriā nō prospexerint. Proinde, multa sunt hu-
manæ uitæ mala, ex eo q̃ promissque ac sine discrimine calūniis
creditur. Quale est quod apud Poetam ait Antia.

Exemplis
dilucidat.

Bellerophontem occide, aut Proete peribis
Qui mihi conatus præsigne auferre pudoris
Fœminæ decus. Cum ipsa prior adulescentē ad concubitum
solicitasset, cōtemptra in hoc periculū induxit, ut cū Chimæra
pugna congresso, parum abfuerit, quin uictrice bestia occumbe-
ret. Tanta pœna luenda fuit castitas, pudorq; iuuenilis, quem
hospiti coniūx adultera suspectū fecerat. Simile quiddā Phædra
priuignum calumniata, effecit, ut filii caput pater Theseus exe-
cratum belluis marinis deuoueret. Quanquā o superi, nihil
prorsum deliquisset. At inquiet quispiam, an non dignus est
de nonnunquā uir, ceterū bonis morib, & recto ciuiliq; iudi-
cio præditus, qui alterum accusat? Non licet tali auscultemus,
modo reliquis sibi malis artibus réperarit? Age inquā, est ne
alius Aristida iustior, ille tamen aduersatus Themistocli, con-
tra eum Populi animos exacuit, inuidia gloriæ popularis, ut
aiunt, uellicatus. Alias uir bonus Aristides, uerum homo erat,
nec felle caruit, solebatq; amare alios, alios odisse. Jam si uerū
&, quod de Palamede ferunt. Sapientissimus quidam Achiuog
ac ad res alias gerēdas accōmodus, inuidia flagrans, insidias pa-
rasse fertur, cognato, amico ad hæc eiusdē belli socio. Adeo na-

Vide Plu-
tar. in uita
Themist.

Peroratio.

turæ hominū familiare est, hoc errore labi. Porro, quorsū attri-
nebat & Socraten recensere, insimulatum apud populū Atheni-
ensem seditionis & impietatis? Quid Themistoclē aut Miltiadē
tot partis uictoriis, suspicione prodicionis notatos? Sunt enim
exempla innumera, & uulgo iam pleraq; nō ignota. Quid igit
faciet uir prudens in re ambigua? sane opinor, quod Homerus
in Syrenū fabula docet, perniciosas taliū sermonū delicias, ne
uigio prætereant, obduret aures. nec passim aperiat affectui cur-
pam obnoxiiis, sed ianitore sedulo ac fido adhibito, ratione
uidelicet ac iudicio animi, recta dicētes reclusis foribus excipiat,
inutiles nugas obdito pessulo arceat. Népe ridiculū fuerit, da-
tum ædibus ianitorem/officio non defungi, aures mentēq; uul-
go patere. Posteaq; ergo tale quiddā calumniarū audieris, tunc
apud animū tuū rem ipsam perpende, nihil attinet qualis sit q
accusat, nihil ad rem faciunt alieni mores, nihil accusationis
acrimonia. Quin, eo maiore cura rem discute, quo instructior
uenit delator. Neq; item credere cōuenit iudicio & existimatiōi
alteri⁹, immo accusantis odio. sed suū uerū examen apud nos
accurate seruandū est. suæ item calūniatoris inuidentiæ partes
dandæ. deniq; quod utrinq; argumēta suaserint, statuendum.
Tū, uel odisse, uel amare quē diligēter explorauim⁹, licet. pri-
usq; id factū sit, calūniæ cōcedere in primo statim cōgressu/her-
cle nimis quā puerile est / ac indignū uiro, longe q; a iusticia se-
motū. At uero horū omniū causa, una est ignorātia / tenebręq;
illæ, quib; suæ cuiusq; hominis rationes moresq; obuoluntur.
Iam, si deorū quispiā uitæ nostræ lumen afferat, futurum est, ut
euanescat calumnia, fugiatq; in altum Barathrum, nec usquā
in humanis locum inueniat, reddita nobis luce omnium uitæ
studiorū, ueritatis beneficio.

τελος.

Lipsiæ, apud Melchlorem Lottherum. Anno a na-
tali Christiano, Millesimo quingentesimo
decimooctauo.